

Ons pedagogisch handelen buitenschoolse opvang Op Weg

Op de website van KION zie je onder *Zo werken wij* hoe we in ons beleid vorm hebben gegeven aan de pedagogische doelen en onze pedagogische uitgangspunten.

In dit document staat hoe we de pedagogische uitgangspunten bij onze locatie praktisch uitwerken. Als we eventueel iets extra's doen of anders werken dan in het algemene beleid beschreven staat, dan vind je dat hier ook in terug.

Samen met de praktische informatie geeft dit document de informatie die specifiek is voor deze locatie.

April 2022

Professionalisering en kwaliteitsverbetering

Bij KION hechten we waarde aan pedagogisch kwaliteit en stimuleren we deze op verschillende manieren. We geloven in het blijven leren en ontwikkelen van onze medewerkers.

Al onze locaties hebben jaarlijks 50 uur voor beleidsontwikkeling ter beschikking. Van deze 50 uur worden 38 uur ingezet door het team Pedagogiek & Kwaliteit. Zij werken op centraal niveau aan het borgen en versterken van de pedagogisch educatieve kwaliteit door ontwikkeling van beleid en hulpmiddelen voor de locaties.

De coach heeft voor iedere locatie jaarlijks 12 uur beschikbaar voor implementatie van dit beleid.

Bij onze locatie krijgen we ondersteuning van pedagogisch coach Sarah Louer.

De coach ondersteunt bij de verbetering van de pedagogische kwaliteit en draagt bij aan de verdere professionalisering en ontwikkeling van de pedagogisch medewerkers. Hiermee vergroten onze medewerkers hun vaardigheden om hoogwaardige kwaliteit te leveren op de werkvloer zodat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

De coach begeleidt en traint de medewerkers bij hun dagelijkse werkzaamheden en ondersteunt en adviseert de clustermanager op pedagogisch inhoudelijk vlak.

Hiernaast implementeert de pedagogisch coach ons pedagogisch beleid naar concrete situaties in de groep en signaleert ontwikkelingen, knel- en verbeterpunten.

Jaarlijks voert de pedagogisch coach een pedagogische meting uit. Met de uitkomsten stellen wij jaarlijks een (pedagogisch) doel vast waaraan we dat jaar extra aandacht besteden.

We richten ons in 2022 op de implementatie van de aangepaste pedagogische ondersteuningsstructuur en het vernieuwde pedagogisch werkproces.

In ons lokale ontwikkelplan, onderdeel van het KION jaarwerkplan 2022, staat concreet uitgewerkt hoe we specifiek bij deze locatie inzetten op de ontwikkeling en kennisverbreding van onze medewerkers.

Voor de coaching van de pedagogisch medewerkers is jaarlijks minimaal 10 uur per fte wettelijk verplicht. Voor onze locatie betekent dit 10 uur per jaar.

We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte

We creëren een open, warme sfeer waarin kinderen zich op hun gemak voelen. We zijn geïnteresseerd in wat je kind bezig houdt en kunnen genieten van de mijlpalen die we bij je kind zien. We gaan uit van positieve aandacht, waardering en stimulans. Op z'n tijd hoort daar natuurlijk ook hulp, bescherming en steun bij.

Voorbeelden

- Nieuwe kinderen in onze groep zijn meestal net vier jaar. Als ze naar de bso komen hebben ze er een lange dag op zitten en zijn moe, willen eigenlijk naar huis. Deze kinderen houden we dan dicht bij ons; we nodigen hen uit naast ons te komen zitten of op schoot te zitten. We geven regelmatig signalen af dat we hen zien: door een aai over de bol, hen bij een gesprek te betrekken, te informeren naar hun dag e.d. Als het nodig is zorgen we voor een maatje dat het kind wegwijs maakt in de groep. Het maatje gaat samen met het nieuwe kind naar de wc of laat zien waar het buitenspeelgoed staat.
- We starten de middag gezamenlijk aan tafel, waar we wat drinken en fruit eten. Aansluitend aan het fruit- en drinkmoment kunnen kinderen in een vragenronde kenbaar maken wat ze willen gaan doen; meedoen met een aangeboden activiteit of vrij spelen. We zien er op toe dat alle kinderen iets kiezen en proberen de kinderen samen met elkaar te laten spelen. We proberen samen met de kinderen een rol te vinden voor een kind wat nog aansluiting zoekt bij een groepje .
- Tijdens het spelen lopen we rond. We gaan bij de kinderen kijken en tonen belangstelling voor wat zij doen en maken een praatje. Hierbij benoemen we wat we zien dat het kind doet op een positieve manier, bijvoorbeeld als een kind iets aan het bouwen is met Kapla, zeggen we 'wat een prachtig kunstwerk!' of 'ik zie dat je het erg leuk vindt om met Kapla te bouwen' of 'wat zijn jullie hier gezellig samen aan het bouwen'.
- Als we merken dat een kind niet lekker in zijn/haar vel zit, besteden we daar extra aandacht aan door individuele aandacht voor het kind om te zien wat we kunnen doen om het kind zich prettiger te laten voelen.
- Als een kind gevallen is, troost de pedagogisch medewerker het kind.

Kijken en luisteren naar kinderen staan centraal

Of het nu om een baby gaat die huult of een bso kind dat zich lijkt te vervelen; alleen met goed 'kijken en luisteren' leren we onze kinderen écht kennen. Met extra aandacht van ons, moeilijker spelmateriaal of een speciale activiteit, kunnen we dan inspelen op die specifieke behoefte. We volgen het welbevinden en de ontwikkeling van alle kinderen. Bij de buitenschoolse opvang hebben kinderen hierin natuurlijk ook (en soms zelfs letterlijk) een eigen stem.

Voorbeelden

- Als we zien dat de kinderen na school erg energiek zijn (schreeuwen, rennen), dan zorgen we dat het eetmoment niet te lang duurt en we gaan hierna lekker allemaal naar buiten.
- Als een kind wat pas gestart is op de basisschool moe is na een schooldag kan het kind lekker op schoot komen zitten of op de bank gaan liggen met een dekentje over zich heen om zo een rustmoment in de dag te hebben. Soms valt een kind even in slaap en kan zo weer energie opdoen om daarna weer tot spel te komen samen met andere kinderen in de groep.
- Vooraf zetten de pedagogisch medewerkers activiteiten klaar waaraan kinderen kunnen deelnemen. Als blijkt dat een activiteit niet aanslaat, passen we deze, samen met de kinderen, aan.
- Soms willen een paar kinderen lekker buiten spelen terwijl een ander deel van de groep binnen een activiteit doet. Met toestemmingsformulieren van de ouders mogen deze kinderen zelfstandig buiten spelen. De kinderen zijn door het raam zichtbaar en zo blijft het contact met elkaar toch mogelijk.

We hebben respect voor autonomie van kinderen

Al op jonge leeftijd is je kind een eigen persoon met behoeften en eigenschappen die bij jouw kind passen. Bij een jong kind dat heel erg van bewegen houdt, verwachten we niet dat het een half uur stil aan tafel zit. Deze eigenheid van kinderen maakt ons vak écht interessant. Daarnaast kunnen kinderen al heel jong veel zelf. Wij nemen hier in de groep bewust veel tijd voor. Je eigen brood smeren, zelf een oplossing bedenken voor een probleem, kiezen aan welke activiteit je meedoet. Liever zelf met een boek op de bank als de rest buiten is? Het kan allemaal.

Voorbeelden

- We benaderen kinderen regelmatig om mee te denken over het activiteitenprogramma. Als kinderen spontaan met een leuk idee komen, haken we daarop in als we de middelen ervoor in huis hebben, anders spreken we af wanneer we het idee gaan uitvoeren.
- Enkele jongens hadden als plan om een hele grote plastic buis te vullen met water bij het buitenkraantje. Ze vroegen of dit mocht en we vonden het prima, zolang ze niet volledig doorweekt raakten. Ze probeerde uit hoe vol ze die buis konden krijgen en samen nog konden dragen zonder dat al het water eruit stortte.
- Door de kinderen wordt het speelhuis in de junior groep regelmatig, met behulp van allerlei materialen, zoals doeken en zelfgemaakte schakelkettingen, omgetoverd tot een schip of een kasteel. Er worden schatten uit zee opgevist of voedsel naar boven gehesen voor ridders en prinsessen.
- Er is wel eens onenigheid met het samenspel. De pedagogisch medewerker stimuleert de kinderen om er samen uit te komen. Zo nodig ondersteunt de pedagogisch medewerker de kinderen hierbij.

We bieden brede uitdaging en plezier

Bij onze locaties en groepen is alles zó ingericht dat kinderen volop de ruimte hebben met spel, materialen en activiteiten. Materialen die nieuwsgierig maken, spelbetrokkenheid en plezier geven. Daar komt het nodige water, zand, pasta, klei, bouw materiaal, verf, gereedschap en zelfs dieren bij kijken! We zorgen voor een breed aanbod van diverse activiteiten op alle verschillende ontwikkelingsgebieden. Gericht op een individueel kind, (kleine) groepjes kinderen of juist met z'n allen.

Voorbeelden

- We maken regelmatig gebruik van het schoolplein, een uitdagend speelterrein met natuurlijke elementen. Dit is een dagelijkse speelplek en kinderen kunnen hier hutten bouwen.
- We gaan ook wel eens naar een speeltuin in de buurt of de Speulplek.
- Bij slecht weer kunnen we gebruik maken van de gymzaal van school, zodat kinderen de gelegenheid hebben om hun energie kwijt te raken.
- Soms bieden we een activiteit die voor een deel verplicht is voor iedereen; we hadden een keer een cd met klassieke muziek (Carnaval Des Animaux) en kinderen moesten raden welk dier door de muziek werd verbeeld. Sommige kinderen wilden meebewegen op de muziek en die ruimte is er dan. Na het raden mochten kinderen zelf kiezen of ze verder wilden met het thema of een eigen idee hadden om te spelen.
- In alle leeftijdsgroepen worden er activiteitenplanningen gemaakt, in samenspraak met (een aantal van) de kinderen. Hierin rouleren alle ontwikkelingsgebieden: techniek, natuur, koken, dans/toneel/muziek, creatief en sport & spel en worden activiteiten georganiseerd voor alle leeftijdscategorieën.
- Wij sluiten aan bij thema's als Sinterklaas, Kerst, Koningsdag, etc. bij het opzetten van onze activiteiten. Wij maken hierbij onderscheid tussen creatieve en wat rustigere activiteiten en wat drukker bewegingsactiviteiten.
- Schoolvakanties zijn speciaal voor de kinderen. Wij proberen voor alle kinderen een zo uitdagend en afwisselend mogelijk activiteitenprogramma op te stellen met bijzondere activiteiten. Wij proberen regelmatig een uitstapje in plannen of huren iemand in die een workshop op de bso komt geven. Ook bij de lunch proberen we regelmatig iets speciaals te doen (een lekker broodje, samen soep koken etc.)

We bieden ritme en structuur

De vertrouwde gezichten van pedagogisch medewerkers en van de kinderen in de groep zijn een belangrijk houvast. Net als de eigen groepsruimte en een rustige inrichting. Duidelijkheid komt ook terug in het ritme en programma van de ochtend, middag of dag, een aantal algemene huisregels en afspraken. Ook eigen (groeps)rituelen dragen hier aan bij. Dit biedt jonge kinderen voorspelbaarheid en vertrouwen in het verloop van de dag. Bij de buitenschoolse opvang verspreiden de kinderen zich vaak over meerdere ruimtes. Ook hier heeft de middag een bepaalde indeling. Dit begint meestal met groente en fruit en een (gezamenlijk) drinkmoment.

Voorbeelden

- We starten de middag aan tafel met wat drinken en het eten van fruit en groenten. Ondertussen mogen kinderen iets vertellen aan de groep; als een kind iets wil vertellen mag het eerst de vinger opsteken, de anderen kinderen gaan dan luisteren.
- Tijdens het tafelmoment maken we een rondje en vragen aan elk kind wat ze willen gaan doen, waar ze willen spelen. Vaak ontstaan er dan groepjes kinderen die samen gaan spelen.
- Wij besteden extra aandacht aan nieuwe kinderen en ouders. Wij vinden het erg belangrijk dat het nieuwe kind zich snel thuis voelt op de bso.
- Rond 17.15 uur ruimen we zoveel mogelijk speelmateriaal op. Van tevoren vragen we hier al aandacht voor. We gaan bij de spelende groepjes langs, maken een praatje over hun spel en vertellen dan ook dat ze nog even kunnen doorspelen en dat we over een kwartiertje gaan opruimen. Als we dit ruim van te voren aankondigen, worden de kinderen niet overvallen door het opruimmoment en leven ze er naar toe. Vaak gaan ze dan uit zichzelf al opruimen.
- Bij bso Op Weg hebben we huisregels. Deze bespreken wij regelmatig met de kinderen. Kinderen weten hierdoor wat wel en niet mag, leggen de regels ook aan nieuwe kinderen uit of spreken elkaar aan.
- Kinderen melden zich altijd af als zij opgehaald worden en de ouder gezien is door de pedagogisch medewerker(s), of als het tijd is dat zij zelfstandig naar huis of sportclub gaan. Er wordt altijd afscheid genomen door gedag te zeggen, oogcontact te maken of te high-fiven.

We bevorderen positieve contacten tussen kinderen kinderen

Samen doen en samen spelen is leuk en ondersteunt de ontwikkeling. Ook botsen en voor jezelf opkomen horen daarbij. Kinderen leren van en met elkaar. We stimuleren onderling positief contact en samenspel. Waar nodig begeleiden we kinderen in het contact met anderen.

Voorbeelden

- Tijdens het gezamenlijke tafelmoment is er ruimte voor ieders verhaal. We stimuleren kinderen om naar elkaar te luisteren en te interacteren met elkaar.
- We beginnen het buitenspelen soms met een gezamenlijk spelletje bv. Haasje-wolfje, een tikspelletje . Alle kinderen doen mee. Na een kwartier kunnen kinderen zelf kiezen wat ze willen gaan doen. We zien er op toe dat alle kinderen tot samenspel kunnen komen door te vragen wat ze willen gaan doen en met wie.
- Soms zijn er groepjes kinderen die dezelfde spullen willen hebben, maar niet met elkaar willen spelen. Bijvoorbeeld: er is een hutje, maar daar passen maar drie kinderen in, dus mogen andere kinderen er niet meer bij. We denken mee en vragen dan of het een goed idee is als ze met andere materialen een andere hut erbij bouwen. Vaak vinden ze dat leuk en gaan ze wél samen aan de slag en bouwen de hut uit. Vaak is dan wel die nieuwe hut populairder.
- We spelen buiten graag tikspelletjes waarbij de medewerkers de tikker zijn en de kinderen elkaar kunnen vrij tikken; zo helpen ze elkaar in het spel en genieten er erg van om de medewerkers in het spel te verslaan.
- Nieuwe kinderen en kinderen die wat moeite hebben om aansluiting te vinden, geven we een speelmaatje. We bekijken welke kinderen bij elkaar passen en stimuleren ze samen te spelen. Regelmatig schuiven wij zelf ook aan om mee te spelen en trekken ons terug als het goed gaat.

We stimuleren kinderen respect te hebben voor anderen en hun omgeving

Al vanaf de jongste leeftijd is je kind een onderdeel van de groep. Daarbij horen bepaalde afspraken en vaste rituelen die ons met elkaar verbinden zoals het beginlied van de dag. Maar ook voel je je onderdeel van een groep als je inbreng er toe doet. Dit zit 'm, net als thuis, in 'gewone zaken'; samen de tafel dekken, even helpen bij de afwas (een fantastisch moment om met water te spelen), het ene spel opruimen voor je het volgende weer pakt, spelregels bij voetbal of het knutselmateriaal zelf schoonmaken. Jong geleerd...

Voorbeelden

- Het komt regelmatig voor dat enkele jongens door de tuin crossen op een (loop)fiets en enkele meisjes aan het touwtje springen zijn, de jongens vinden het een grappig spelletje om de touwtje-springers te hinderen. We laten de kinderen eerst zelf vertellen dat ze het vervelend vinden dat de jongens er doorheen fietsen. Dan vragen wij of de fietsers een goede oplossing weten hoe ze beter samen kunnen zijn in de tuin zonder elkaar te hinderen. Soms hebben ze een prima idee en is het opgelost, soms moeten we een deel van de tuin afzetten met pionnen zodat iedereen een plekje heeft om zijn eigen spel te spelen. We leggen dit dan ook uit aan beide partijen.
- Als we met een groepje op straat lopen, vertellen we de kinderen dat ze ruimte moeten maken voor andere mensen op de stoep.
- We leren kinderen dat ze voorzichtig en met respect om moeten gaan met de spullen uit de natuur. Je breekt niet zomaar takjes af of maakt plantjes kapot. Er worden wel eens beestjes gevonden en bestudeerd in potjes. We leggen de kinderen uit dat deze dieren leven en goed behandeld willen worden. Na verloop van tijd moeten de beestjes weer los worden gelaten.
- Tijdens de bso schoolvakanties stimuleren de pedagogisch medewerkers de kinderen om samen de tafel te dekken voor de lunch.

We werken samen met ouders en anderen uit de leefomgeving van de kinderen

Onze bijdrage aan de opvoeding en ontwikkeling van je kind staat niet op zichzelf. Eenkennigheid, zindelijk worden, veranderingen in het gezin; samen met jou als ouder stemmen we af hoe we je kind daarbij het beste kunnen begeleiden. Maar ook met scholen, sportverenigingen, de kinderboerderij in de wijk, bibliotheek om de hoek, voorlees opa's en -oma's hebben we contact. We willen een waardevolle omgeving creëren waarin elk kind de kans krijgt om zich positief te ontwikkelen en te zijn wie het is.

Voorbeelden

- We proberen met elke ouder elke middag even contact te hebben, als ouders niet naar ons toekomen, gaan wij naar de ouders toe. We vertellen wat hun kind heeft gedaan die middag, hoe de sfeer in de groep was en soms maken we een meer algemeen praatje om de 'lijnen open te houden'.
- Als we ons zorgen maken over een kind bespreken we dit eerst onderling. Zo nodig uiten we onze zorg aan de ouders en bespreken we met elkaar in hoeverre zij dit ook zien/herkennen en hoe zij hier mee omgaan. We vinden het, in belang van het kind, belangrijk om samen met de ouders hierin op één lijn te zitten.
- Leerkrachten geven aan ons door als er bijzonderheden zijn met het kind die dag (ziek, erg moe of druk).
- We bieden jaarlijks een moment voor een oudergesprek aan om het welbevinden en de ontwikkeling van het kind te bespreken.
- Als er we ons zorgen maken over een kind, maken we met de ouders een afspraak om hierover te praten. Samen kijken we of we de zorgen delen. We maken afspraken over hoe we het verder samen kunnen en willen aanpakken en houden hier contact over (evalueren).

We bewaken de fysieke veiligheid van je kind

We hebben veel aandacht voor bewegen, buiten zijn en gezonde voeding. We doen zoveel mogelijk om ernstige ongelukken te voorkomen. Onze ruimtes, afspraken en werkinstructies zijn hier op gericht. Maar we willen en kunnen kinderen niet overal tegen beschermen. Ontwikkelen betekent ook de wereld ontdekken, klimmen en springen! Leren door vallen en opstaan. Vieze kleren en kleine ongelukjes, zoals schrammen of builen horen hierbij.

Voorbeelden

- Kinderen wordt geleerd binnen niet te rennen omdat buiten daar de meest geschikte plek voor is.
- Bij sommige activiteiten gebruiken de kinderen gereedschap. Zij worden stap voor stap meegenomen hoe dit op een veilige manier te gebruiken. Soms doet een pedagogisch medewerker voorwerk en kijkt een kind hoe het wordt gedaan.
- Door zelf te ervaren hoe iets werkt leer je het snelst. En daar hoort af en toe een bult of een valpartij bij om te leren inschatten hoe het de volgende keer anders gedaan kan worden. De pedagogisch medewerkers houden de veiligheid in de gaten.
- De kinderen vinden het erg leuk om de glijbaan anders te gebruiken dan er vanaf te glijden. We staan b.v. toe dat ze er banden vanaf laten rollen, maar maken hier dan afspraken over hoe ze dit veilig kunnen doen, zonder andere kinderen ermee te raken.
- Waar nodig worden kinderen geholpen door een ander kind of pedagogisch medewerker.
- Vierogenprincipe: Het komt voor dat we soms met één pedagogisch medewerker op de groep staan. We kunnen dan altijd een beroep op de collega's van het kinderdagverblijf die ook altijd aanwezig zijn als wij geopend zijn. De ruimte van de jongste kinderen van de buitenschoolse opvang en het kinderdagverblijf grenzen aan elkaar. Via een deur kunnen de pedagogisch medewerkers elkaars ruimte betreden. Deze deur is voorzien van een groot raam waardoor er altijd zicht is op de andere ruimte. De ruimte voor de oudere kinderen van de buitenschoolse opvang zit direct boven het kinderdagverblijf. Het zit dus allemaal zo dicht bij elkaar dat iedereen makkelijk bij elkaar naar binnen kan wandelen. Daarbij komen kinderen en pedagogisch medewerkers elkaar regelmatig tegen tijdens het buitenspelen. De kinderen van de bso maken ook beneden gebruik van het toilet.
- Achterwacht: In situaties dat er heel weinig kinderen bij de bso aanwezig zijn en één pedagogisch medewerker voldoet, is er altijd een pedagogisch medewerker als achterwacht aanwezig bij kinderdagverblijf Op Weg.
- Afwezigheid kind: als een kind op de aanwezigheidslijst staat en er niet is uit school of tijdens vakanties niet komt opdagen wordt er contact opgenomen met de leerkracht van school en/of ouders en wordt er altijd nagevraagd wat de reden van afwezigheid is.